

၂၀၁၉ ခုနှစ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနေ့ ထုတ်ပြန်ချက်

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးမှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအမျိုးသမီးများနေ့အား ကျင်းပသည့်အားလျော်စွာ ကရင်လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့မှလည်း မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းရုံးတို့ကို အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် ထိထိရောက်ရောက် ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်ရန် နှိုးဆော်အပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီမှု စာချုပ် (CEDAW)ကို ၁၉၉၇ ကတည်းက သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးခဲ့သည့်တိုင်အောင် အစိုးရသည် အမျိုးသမီးရေးရာနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး မြှင့်တင်ရေးတွင် အရေးကြီးသော အဆင့်များကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပျက်ကွက်နေပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများ နေ့စဉ် ဆက်လက် ချိုးဖောက်ခံနေရပါသည်။ ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင်ရှိသော အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများ လေးစားမှုရရှိရန်အတွက် တက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင်နေသလို ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် ကျရောက်သော ၆၄ကြိမ်မြောက် အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီမှု စာချုပ် ညီလာခံ မှာလည်း ပူးပေါင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျားမတန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းသည် မွေးဖွားစဉ်ကတည်းက ကြုံတွေ့ရသည့် အရာဖြစ်သည်။ ကျားမရေးရာ အယူသည့်ခြင်းသည် လူမှုအသိုက်အဝန်းတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ဤကား မိမိ၏အခွင့်အရေးအား ကြီးစား ရယူသော၊ ကာကွယ်နေသောအမျိုးသမီးများအများစုအတွက် အမျိုးမျိုးသော ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရစေရန် လမ်းခင်းပေးနေပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှုကိစ္စများလုပ်ဆောင်ရန် အိမ်ရှင်မအဖြစ်သာ မြင်ကြပြီး နိုင်ငံရေး အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဦးဆောင်ရန် မသင့်တော်သူများ အဖြစ် ရှုမြင်နေကြသည်ကို အခုတိုင် မြင်တွေ့နေရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီး၏ လူဦးရေသည် ၅၁ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည့်တိုင်အောင် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းသာလျှင် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး အခန်းကဏ္ဍတွင် အမျိုးသားများ၏ လွှမ်းမိုးမှု အခိုင်အမာ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် ကျားမတန်းတူညီမျှမှု များပြားလာအောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသမီးကိုယ်စားပြုမှု အားနည်းနေ ပါသည်။

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများတွင် ကျောင်းအသုံးအဆောင်နှင့် အထောက်အပံ့များ နည်းပါးမှုကြောင့် ပညာရေးလက်လှမ်းမီနိုင်မှုအတွက် မကြခဏဆိုသလို အင်မတန် ခက်ခဲနေပါသည်။ ဤကား အမျိုးသမီးများအပေါ် အလွန်သက်ရောက်မှု ရှိစေပါသည်။ အကြောင်းမှာ အလှမ်းဝေးသော ကျောင်းသို့ တစ်ဦးတည်းသွားရသောအခါ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ရသဖြင့် မိဘများသည် ၎င်းတို့၏ သမီးများအား ရွာနှင့်အရမ်းဝေးကွာသောကျောင်းသို့ မပို့လိုကြပါ။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းအများစုသည် မြို့တွင်သာ တည်ရှိနေသောကြောင့် မူလတန်းကျောင်းပြီးမြောက်သော ကရင်ကျောင်းသူအများအပြားသည် သူမတို့၏ ပညာရေးအား ဆက်လက်သင်ယူနိုင်စွမ်းမရှိတော့ချေ။ ထို့အပြင် ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးရန် သို့မဟုတ် အလုပ်ရှာရန် အားပေးအားမြှောက်မှု မရှိခြင်းသည်လည်း သူတို့၏ အနာဂတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရန်နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုမှလွတ်မြောက်ရန် ဘေးဖယ်ထားခံရသလို သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကိုလည်း အပြည့်အဝ ခံစားပိုင်ခွင့်မရှိတော့ချေ။

ကျားမတန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခံရခြင်း၏ အခြေခံ အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်းသည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် အခိုင်အမာ ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမရှိသော ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်နေပါသည်။ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခံရသူအား အပြစ်တင်ခြင်းများကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာသူ အမျိုးသမီးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ကဲ့ရဲ့ဝေဖန်မှုများကို ဆက်လက် ရင်ဆိုင်နေရသလို ပြစ်မှုကျူးလွန်ခံရသော အမျိုးသမီးများသည် တရားမျှတမှု ရရှိရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ချိန်တွင် အဟန့်အတားအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ဤအခြေအနေဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်လည်း လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးနေခြင်းနှင့် တရားစီရင်ရေး အားနည်းခြင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၁၅ နှစ်အောင် အမျိုးသမီးများအပေါ် အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသား များကျူးလွန်သော ကျားမဆိုင်ရာအမှုများကို ရာဇဝတ်မှုမမြောက်ကြောင်း ဥပဒေအရ ပြဌာန်းထားသည်။ ဤသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေသည် ကျားမအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုအတွက် ထိခိုက်နစ်နာသူကို အဓိကထားပြီး ကာကွယ်ပေးသော ဥပဒေမဟုတ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှ အမျိုးသမီးအပေါ် အကြမ်းဖက်သော ဥပဒေမူကြမ်းကို ကာကွယ်မည်ဟု ကတိကဝတ်ပြုထားသော်လည်း ယခုအချိန်ထိ အကောင်အထည်ဖော် ကျင့်သုံးနေခြင်း မရှိသေးပေ။

လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း (၂၀၁၃- ၂၀၂၂) (NSPAW) အား အကောင်အထည်ဖော်နေပါသော်လည်း အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အဆိုပါ အစီစဉ်သည် ကျားမ တန်းတူညီမျှမှု မရှိခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမှုမရှိကြောင်း ဝေဖန် ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် အဆိုပါ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း (၂၀၁၃- ၂၀၂၂) (NSPAW) သည် CEDAW ၏ သဘောတူ စာချုပ်အပါအချက်အလက်နှင့်အညီ ထိရောက်မှုရှိသော ယန္တရားတခုအား ထားရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှလည်း မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအား အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီမှု စာချုပ်ကို အရှိန်မြှင့်ပြီး နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ထို့နည်းအတူ ဤလုပ်ဆောင်ချက်များအား မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့်လည်း အတူတကွပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ရန် တပြိုင်နက် တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။ ကရင်လူ့အခွင့်အရေး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူး နော်ထူးထူးမှ ပြောကြားချက်အရ "ဒီဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ကျင့်သုံးဖို့ ဒီထက်ပိုပြီး ကြန့်ကြာနေဦးမည်ဆိုပါက အမျိုးသမီးတွေရဲ့ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရဖို့ ပိုပြီး တွန်းပို့ရာရောက်တယ်။ အစိုးရဟာ သူတို့ကတိကဝတ် ပြုထားတဲ့အတိုင်း အမျိုးသမီးတွေရဲ့တန်းတူညီမျှမှုအတွက် အပြည့်အဝ ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက် ပေးရပါမယ်။"